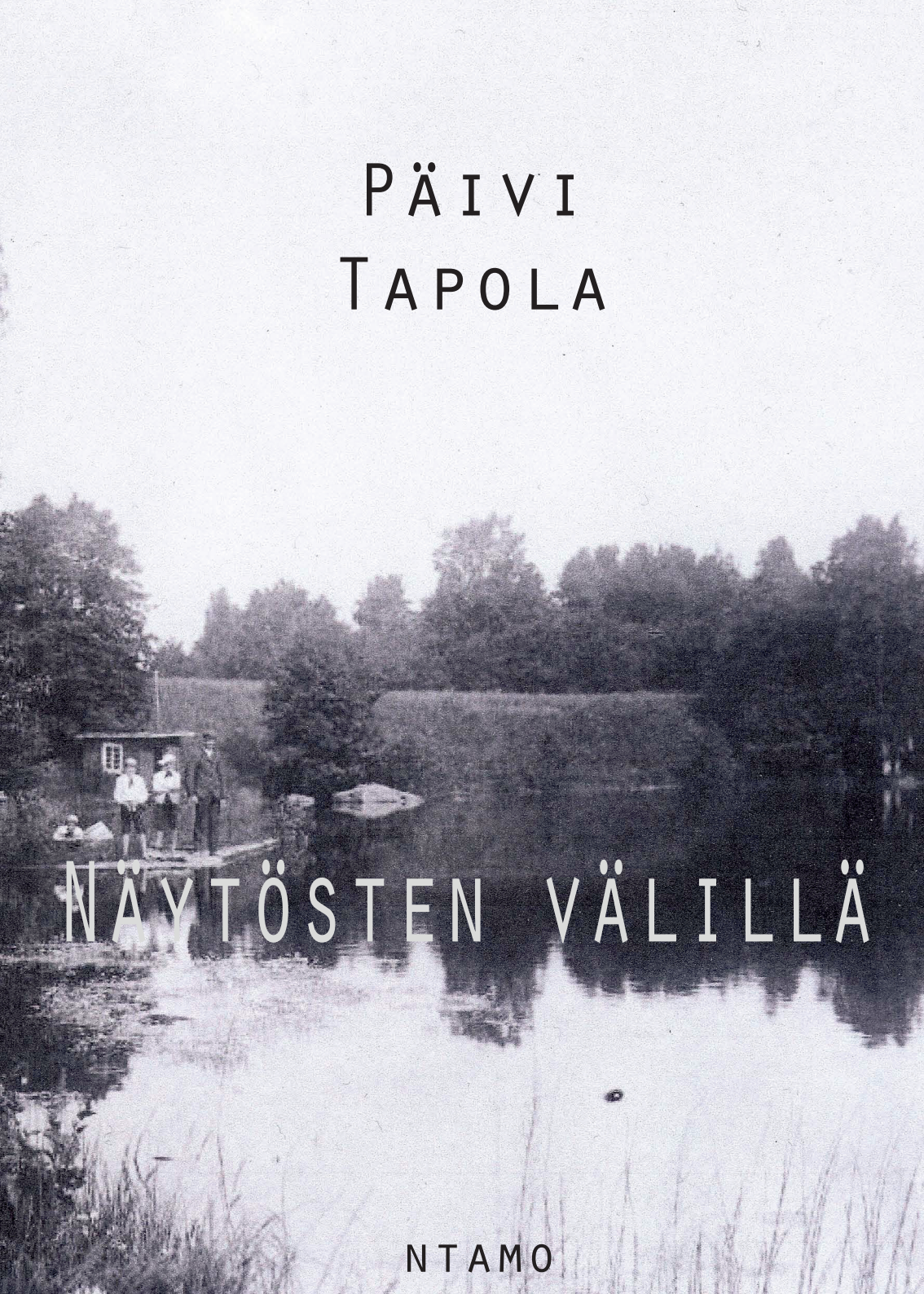

PÄIVI
TAPOLA

NÄYTÖSTEN VÄLILLÄ

NTAMO

NÄYTÖSTEN VÄLILLÄ

© 2014 Päivi Tapola
ISBN 978-952-215-502-3

ULKOASU
Make Copies

VALMISTAJA
BoD – Books on Demand, Norderstedt, Saksa

2014
ntamo
www.ntamo.net

Päivi Tapola

NÄYTÖSTEN VÄLILLÄ

Romaani

ntamo

Kaikkein tärkein tapahtuu aina piilossa,
kulisseissa – näytösten välillä.

Tuntematon

1. LUKU

Haju hississä oli sama. Tunnistin sen heti, vaikka en ollut käynyt talossa yli kolmeenkymmeneen vuoteen, tarkalleen ottaen melkein kolmeenkymmeneenkahteen vuoteen.

Myös ääni puhelimessa oli ollut sama, yhtä muuttumaton kuin hajukin. Sen kuulemisesta oli muutama vuosi vähemmän aikaa.

Viimeisen kerran kun olin kuullut hänen äänensä, viimeksi kun tapasimme, olimme hänen asianajajansa toimistos-

sa. Silloin hän oli katsonut minua pieni, aavistuksenomainen hymy huulillaan. Hän oli katsonut minua suoraan silmiin ja minä olin kääntänyt katseeni. Olin hävennyt ja takellellut sanoissani. Mutta en ollut hävennyt itseäni. Olin hävennyt hänen puolestaan, ja hän oli näyttänyt varmalta.

Kolmekymmentä vuotta sitten asianajotoimistossa olin vain kahdeksantoistavuotias ja silti minusta tuntui, ja tuntuu edelleen, että ymmärsin elämästä enemmän kuin hän, silloin jo viisikymmenvuotias nainen.

Ymmärsin, että rakkaus on tärkeämpää kuin raha. Minä rakastin häntä, mutta hän sen sijaan vaihtoi minut ja rakkauteni rahaan.

Miksi? Ehkä saan nyt vihdoin tietää sen.

Olen aina ajatellut, että syynä olivat hänen turvattu-
muutensa, pelkonsa tulevasta ja ymmärtämättömyytensä – elämän syvällisen ymmärryksen puute. Väärät arvot, jotka ovat kasvaneet alun perin puhtaasta perustasta. Olen mielessäni etsinyt pehmentäviä ja lieventäviä syitä. En ole halunnut ajatella, että syy olisi kosto tai ahneus tai typerys. Silti nekin ovat mahdollisia.

Kaikki alkoi niin kauan sitten, että asian ajattelemisenkin uuvuttaa. Olin aivan pieni lapsi. Jo ensimmäisissä muistikuvissani Laura on mukana. En muista äitiä, mutta siitä hetkestä kun kykyni muistaa alkaa, muistan Luran. Muistamista edeltävät, vielä vanhemmat asiat, minulle on kerrottu.

Äiti kuoli kun olin vain puolen vuoden ikäinen. Ehkä vahingossa, ehkä omasta tahdostaan. Tietoni tapahtumista ja

niihin johtaneista syistä ovat jääneet epäselviksi, ja kaikki jotka niistä voisivat kertoa, ovat jo kuolleet.

Minä sain vain epämääräisiä tiedonrippeitä, satunnaisia ja vihjailevia lauseita. Oma käsitykseni varhaisten vuosieni aikoihin näytellyistä draamoista on ikuisesti puutteellinen ja ainakin osittain oman mielikuvitukseni tuotetta. En voi kertoa mitään tapahtumista varmana totuutena.

Seuraava on isäni kertoma tarina: Toipuakseen äidin kuoleman aiheuttamasta surusta, isä matkusti Lontooseen. Mitä hän siellä virallisesti teki (ehkä opiskeli kieltä), sen olen unohtanut, mutta kotiin hän palasi naisen – tulevan vaimonsa – kanssa.

Lontoon-matkalta isä toi tuliaisena vaimon lisäksi tavan käyttää sateenvarjoa kävelykeppinä, mutta siitä voin kertoa kohta.

Tapaamistaan vaimo numero kakkosen kanssa isällä oli tapana muistella huvittuneena: yhteinen tuttava oli esitellyt heidät toisilleen joillain kutsuilla tai ravintolassa ja isä oli omien sanojensa mukaan halunnut viedä kohtaamansa kiinnostavan naisen hotellihuoneeseensa pestäkseen puhtaaksi hänen kasvonsa, sillä ne olivat vahvan meikin peitossa.

”Halusin nähdä mitä alta paljastuisi”, isä tapasi kertoa ironinen hymynhäive kasvoillaan. (Ironia oli ylipäättään hänen lajinsa, kuten sarkasmi ja kyynisyyskin.)

Tällä välin minä, jonka menetyksestä tai kyvystä sur-

ra menetystä, isä ei näyttänyt välittävän, olin unohtanut hänet kokonaan. Minut oli annettu isovanhempieni hoitoon ja pidin heitä äitinä ja isänä. Isän suureksi järkytykseksi ja pettymykseksi en enää tuntenut häntä, kun hän palasi matkaltaan takaisin. Kutsuin häntä täysin suruttomasti ja viattomasti sedäksi.

Sanoin siis iloisesti: ”Setä”. (Sillä ilmeisesti ilahduin tästä sedästä, joka toi minulle mukavia lahjoja.) Ja kaikki sukulaiseni – näin minulle on kerrottu – korjasivat: ”Sano isä”.

Kaikeksi onneksi olin oppinut sanomaan isoisääni papaksi (ja isoäitiäni mammaksi), joten käsite isä oli käytettävissä, ja toistuvien kehotusten myötä sen opin. Aina se tuntui kuitenkin vähän epätodelliselta tai epäuskottavalta, ja niin pian kuin mahdollista vaihdoin sen hänen etunimeensä: ”Henrik”.

Vaikka sain isän takaisin, ja hänen mukanaan myös uuden äidin tai äitipuolen, emme suinkaan olleet perhe, en asunut heidän kanssaan. Kotini oli isovanhempieni luona, ja isä ja Laura muuttivat viereiseen kerrostaloon.

Asuimme kaikki Merikadulla, minä ainoan oikean perheeni kanssa numero kolmessa, ja isä Luran kanssa numero viidessä. En muista, enkä voi uskoa, että koskaan olisi puhuttukaan muusta käytännön järjestelystä. Epämääräisesti muistan joskus tosin kuulleen, että Laura, joka ei voinut saada omia lapsia, halusi adoptoida minut, mutta isovanhempani sanoivat vain: ”Höpsis”.

Emme jakaneet yhteistä kotia, mutta minä opin rakastamaan isää ja Lauraa. Tapasimme miltei päivittäin aina sil-

"KAIKKEIN TÄRKEIN TAPAHTUU AINA
PIILOSSA, KULISSEISSA – NÄYTÖSTEN
VÄLILLÄ."

Lahjakkaana prosaistina ja esseistinä sekä
elämäkertojen ja sotahistoriallisten teosten
tekijänä tunnetun kirjailijan jännittävä,
filosofinen, traaginen ja samalla ironinen
romaani isäsuhteesta ja muistamisesta – ja
siitä, mitä sen takana on.